

Behovet for arbeidskraft

IA-konferansen 21. november 2013

Tove Midtsundstad

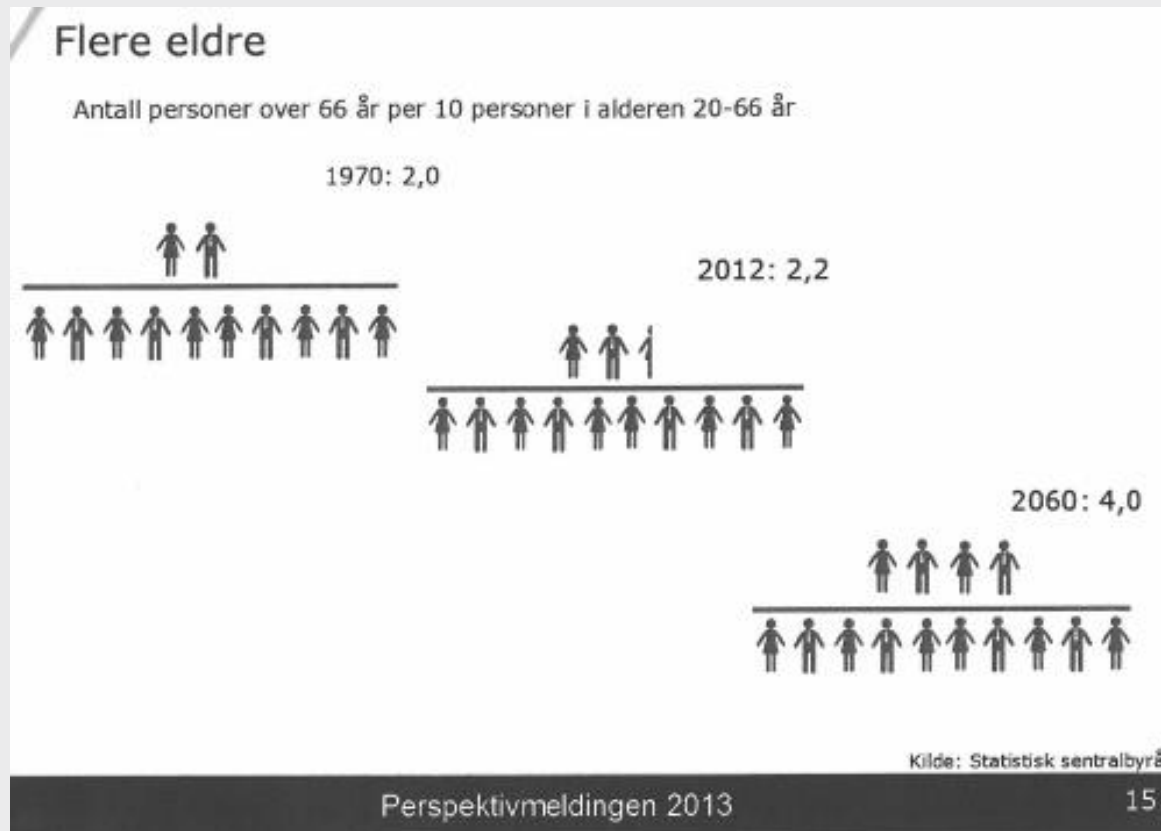
Fafo - Institutt for arbeidsliv- og velferdsforskning

tim@fafo.no

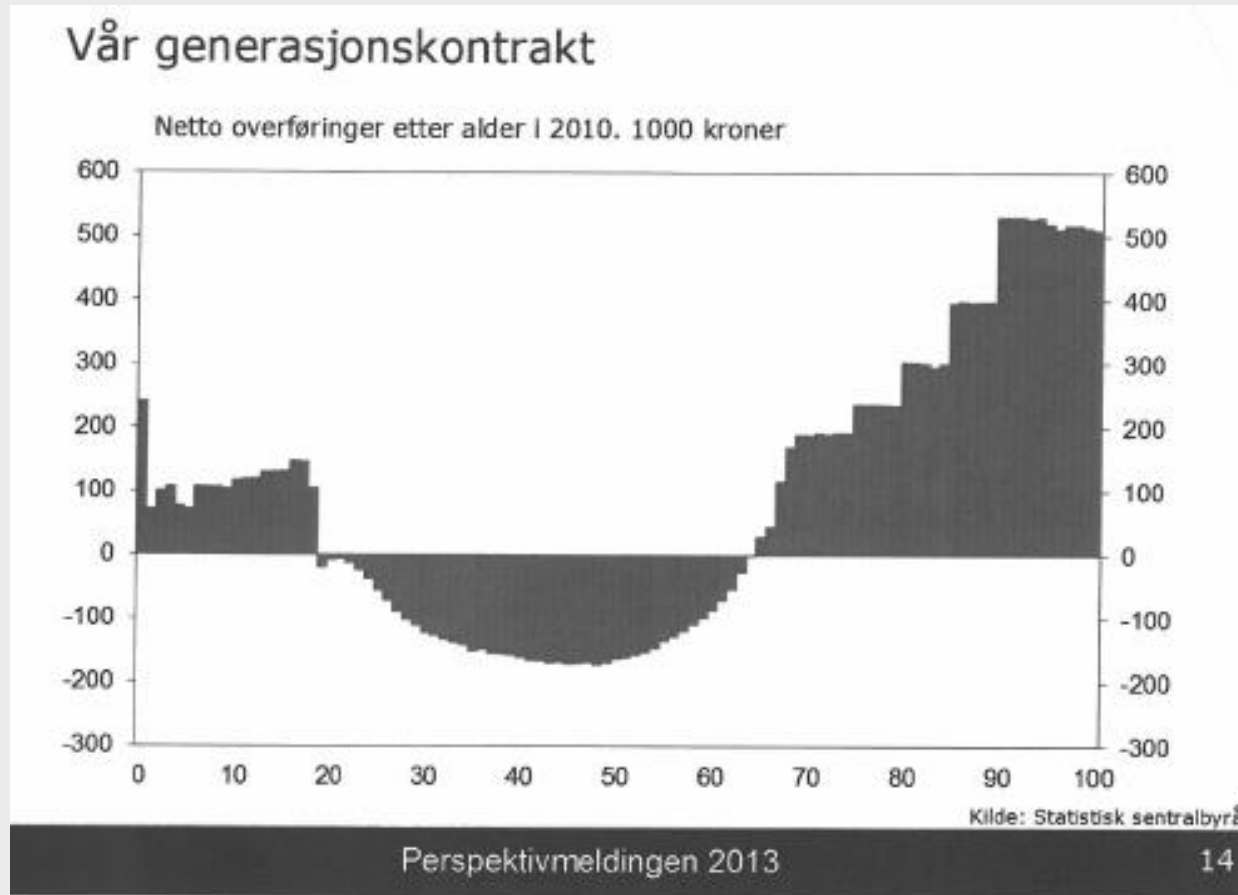
Behovet for arbeidskraft og betydningen av forlenget yrkesdeltakelse

Hovedutfordring

Det blir flere over 66 år per person i yrkesaktiv alder (20-66 år)

Hovedutfordring

Alderssammensetningen i befolkningen har stor betydning for utviklingen i offentlige finanser

I 2012 kunne en 15-åring forvente en yrkeskarriere tilsvarende 31 årsverk i gjennomsnitt (Haga 2013), og forvente å leve i 66,7 år - til fylte 81,7 år (SSB statistikkbanken).

«Arbeidstilbudet er nøkkelen»

«Arbeidslinja er svaret»

« Vi bør jobbe mer og lenger »

Men...

...betyr det at alle bør jobbe mer?

(fordelingsperspektivet)

Arbeidsbidragene vil variere

En **fagarbeidere** vil potensielt kunne ha 43 år i arbeid som 62-åring, 48 år som 67-åring.

En **akademiker** vil potensielt kunne ha 36 år i arbeid som 26-åring, 41 år som 67 år.

En forskjell på 7 år.

Tapte årsverk over yrkeslivet vil variere

En mannlig **fagarbeider** vil i gjennomsnitt miste 5 år i arbeid fra fylte 35 til fylte 65 år

En mannlig **akademiker** vil miste om lag 1 år i gjennomsnitt

En forskjell på 4 år.

(Kaderfors & Wikman 2011).

Forventede levealder vil variere

En mannlig **fagarbeider** på 62 år kan forventes å leve rundt 17 år.

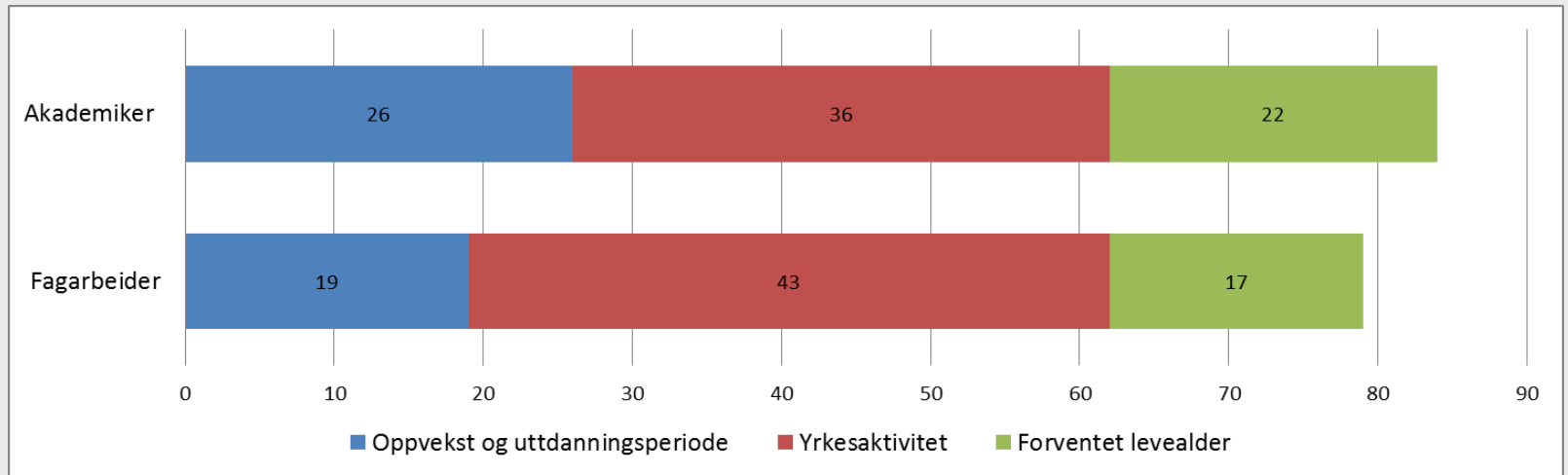
En **akademiker** (universitets- og høyskolelærer) på 62 år i 22 år

En forskjell på 5 år.

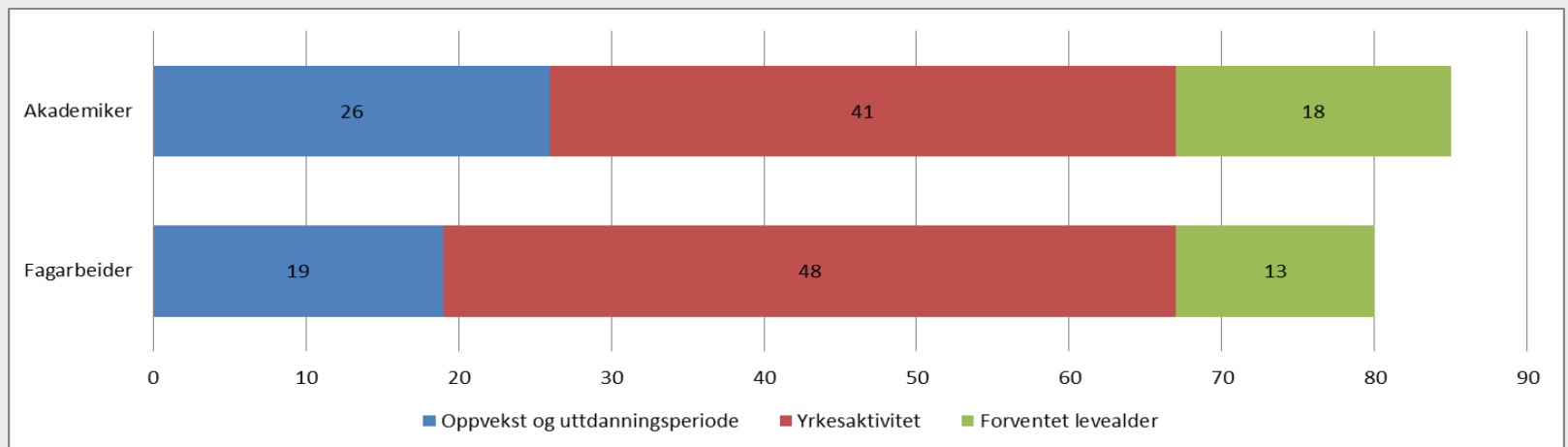
(Borgan 2009).

Forholdet mellom ytelse og «nytelse»

Avgang 62 år

Avgang 67 år

Så mine litt «naive» spørsmål til slutt er:

Hvem bør bidra med mer arbeid?

- *Fagarbeideren med 43 år i heltid bak seg som 62-åring og forventet levetid på 79 år, eller akademikerens på samme alder, som har jobbet i 36 år og kan forventes å leve til han er 84 år?*
- *Den ung og frisk som har valgt å være hjemme eller jobbe deltid, den uføre hjelpepleier eller den eldre lagerarbeideren med ryggproblemer?*
- *Er dagens virkemidler treffsikre nok, dvs. er de rettet mot dem vi primært mener bør jobbe mer og/eller lengre?*